

V R T E C

Izahaja
1. dne
vsacoga
meseca
na celej
póli ln
stojl za
vse leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
biš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 12.

V Ljubljani 1. decembra 1879.

Leto IX.

I Sveti Nikoláj.

Iz odprtega neba sinóci
Sveti Nikoláj se je podál,
Da bi v vsakej hiši, vsakej kóci
Pridne otročiče daroval.

Ker je noč in vse zaprte dúri,
Ker zaklénen trdno vsak je hrám,
Vender Nikoláj ob svojeji uri
Dáje tu darí in dáje tám.

Vse denès vesélo se radúje,
Kar nedolžnih najdeš kod otrók,
Vsak daróve svoje razkazúje,
Téka sem ter tjákaj ž njimi v skók.

Ivan na vrvici konja vódi,
V rókah zvižga mu in poka bič:
„Náglo se obračaj, lén ne bódi,
Rezgetáj mi, če si rés konjič!“

Evo, dételje mu v góbec tláci,
Ovsa daje, zóbatí velí. —
Konj leséni se ne predrugáci,
Jéstí neče, kajti lačen nij.

Le radúj nedolžna se mladína!
Dókler tí neskrben je obráz;
Nikdar tí ne pride iz spomína
Dnij otročjih sréčni, blagi čas.]

F. Krek

Dobrih sirot Bog ne zapusti.

(Konec.)

Z novim dnevom se jima pokaže novo veselje, nove zabave, katerim bi ne bilo konca, ako bi ne bilo treba iti h kosilu. Po kosilu pride kočija pred graščino, ki ju opómne, da se je treba vrniti v samostan, ter povedati gospéj prédnici, kako se jima je dopalo pri grofu, in se tudi posloviti od nje in svojih součenk, predno zapustite samostan. Sam grof ju je spremil do kočije; siroti mu poljubite roko, in kočija zdrdrá proti samostanu.

Nedolžni deklici ste ves pot sanjale o svojej sreči. V samostan prišedše, niste mogle dosti nahvaliti grofa in njegovega dobrega srca; tudi jima je izmanjkovalo besed, da bi dostojno popisale vso óno krasoto, ki ju čaka v graščini dobrega grofa. Deklici bi ne bile nehale pripovedovati, kar so vse lepega videle pri grofu, ako bi ne bila čestita gospa prédnica v njju govor posegla in Anički rekla: „Ljuba moja Anička! tvoj dobrotnik, gospod župnik, te že skoraj celo uro čakajo tukaj, ker ti imajo nekaj posebno važnega povedati. Ne pusti, da bi te še dalje čakali, ter idi takój k njim.“

Anička hití v sobo, kjer so jo gospod župnik pričakovali, da se posloví tudi od njega, predno se ločí od samostanskega življenja.

„Ljubó moje dete!“ rečejo gosp. župnik, ko Anička v sobo stopi, „jaz ti imam nekaj znamenitega povedati. Gotovo se še spominjaš, kako je tvojo rajnko mater žalostilo, da te ni mogla izročiti svojemu bratu, kateri je tvojo rajnko mater zeló ljubil in bi tudi tebi bil gotovo najboljši oče. Ta materin brat, tvoj ujec namreč, po imenu Ivan, povrnil se je nedavno iz vzhodnje Indije, kjer je mnogo let prebival. Prva skrb mu je bila, ko se je povrnil, da poizvé, ako mu je sestra še pri življenji. Ko je slišal, da mu je sestra, tvoja dobra mati, umrla, in da si ti ostala sírota brez očeta in matere, ne more mirovati, dokler te ne vidi. On bi bil rad sam k tebi prišel, ali ne more, ker je bolan in leží v postelji. Naprosil je tedaj mene, da te jaz k njemu pripeljem. Tvoj ujec te željno pričakuje, zatorej bi jaz rad, da te še danes zvečer k njemu dovedem.“

Anička ni znala v tem hipu, kaj bi odgovorila. Vse, kar se je včeraj in še danes ž njo pri dobrem grofu godilo, vse to se jej je zdelo, kakor sladke sanje, in vse njene sladke nade splavale so v tem trenutku po vodi.

„Ali čujte, gospod župnik!“ izpregovori naposled uboga Anička, „jaz in moja posestrima Milka morave se še danes zvečer v grad povrniti, ker naju plemeniti grof Dobrinovič pričakuje.“

„Znam jaz tudi to,“ odgovori župnik, „čestita gospá prédnica mi je že povedala, kar se je bilo včeraj zgodilo. Ali pomisli, dobra moja Anička, grof Dobrinovič je tebi le tujec, a tvoj ujec Ivan je brat tvoje matere, kateremu so te tvoja dobra rajnka mati sami izročiti želeli.“

„Pravo ste rekli, čestiti gospod župnik,“ reče Anička za nekaj časa, „ujca moram bolj spoštovati nego li tujega človeka. Ujec je moja mater zeló rad imel, in tudi mati mi so o njem mnogo dobrega in lepega pripovedovali; on mi bode gotovo boljši oče od milostivega grofa, in on se bode z menoj vedno razgovarjal o mojej dobrej, rajnkej materi. Oprostite, gospod župnik,

da se nisem takój odločila z vami iti; jaz sem iz začetka mislila bolj na dobrote gospoda grofa, nego li na željo moje dobre, rajnke matere.“

„Zna se, tvoja dolžnost je, da bolj ceniš ujca, nego li kacega tujega človeka; da spoštuješ bolj želje svoje matere, nego li kacega družega dobrotnika. Ali to ti moram takój povedati, da se nimaš nobenih ugodnosti nadejati pri svojem ujcu. On je bolan, ubožen in zeló nesrečen. Morala boš vedno pri njegovej postelji sedeti in mu streči; morala boš biti zadovoljna s slabo hrano, a na igre in zabave niti misliti ne boš smela.“

Ta podoba žalostne bodočnosti ni bila ravno po volji uboge Aničke, in to še posebno ne, ko je pomislila, kaj jo pri grofu čaka. Ali dobro odgojena deklica se premaga, ter odločno reče: „Podoba, katero mi podajete o mojej bodočnosti, ni da bi rekla najugódnjejša, ali vendar hočem rada storiti vse,

prijatelji so ga zapustili in še celó njegova žena je šla od njega. Zdaj ga je bolezen potisnila v posteljo, a s tvojo postrežbo in skrbjo znabiti da zopet ozdravi. Ti si mu jedini sladki spomin na tem svetu, in le jedino tvoja nazočnost bi mogla pomagati temu od vseh ljudi zapuščenemu človeku.“

„Ako je temu takó, kakor mi pripovedujete,“ reče Anička, „potlej idiva hitro k mojemu ujcu, in ako mu moja pomoč, moja skrb in ljubezen more pomagati, potem sem zagotovljena, da naglo ozdravi. — O samo to mi je hudo, da se od svoje dobre Milke moram ločiti!“

„Jaz te ne zapustim!“ oglašil se Milka ter prime svojo prijateljico za roko. „Ako me je grof Dobrinovič zaradi tebe sprejel, upam, da me tudi tvoj dobri ujec ne zavrže. Kolikor bolj mu bove stregle, toliko poprej tudi ozdravi.“

kar mi naklada dolžnost do mojega ujca in kar mi veluje sveta želja moje umirajoče matere. — Ali pa je moj ujec tudi dober?“

„O to ti je dobra duša!“ odgovoril gosp. župnik. „On je bil poprej bogat in obče spoštovan človek, ali nesreča ga je pahnila v siromaštvo in največjo bédó. Vsi njegovi znanci in

„Ne stori tega,“ odvrne jej Anička, „gospod grof tudi tebe samo sprejme, ker jaz k njemu ne morem; ti mu lahko rečeš, da nimaš nobenega sorodnika.“

„Jaz nimam sorodnikov,“ odgovori Milka, „ali imam tebe, sestro, od katere se nikakor ločiti ne morem.“ To rekši, pade Anički okoli vratú, objame jo in poljubi. Tudi Anička se je trdo oklene, stisne jo k sebi, ter reče: „Brez tebe, ljuba moja Milka, nikamor ne grem, ker ti si mi jedina, brez katere živeti mi ni mogoče.“

Kmalu potem se vsedejo gospod župnik in obé deklici v najeti voz, ter se odpeljejo k ujcu. To se zna, da se zdaj niste tako živahno in veselo razgovarjale, kakor pri vožnji iz grofove graščine, a molile in prosile ste Boga, da bi jima dal potrpljenje in moč pozabiti vso óno krasoto, ki ste ju videle v graščini bogatega grofa Dobrinoviča.

Voz se ustavi pred hišo, ki ni imela nič posebnega na sebi. Vsi trije stopijo z voza ter gredó po temnih stopnicah v drugo nadstropje, v katerem je stanoval Aničkin ujec. Notranja oprava sobe je bila popolnem podobna vnanjemu licu hiše. Dve majheni okni na dvorišče ste le slabo razsvetljevale ubožno sobo. Stari stoli in druga hišna oprava kazala je veliko ubožstvo v hiši. V kotu sobe je ležal na priprostej postelji bolni ujec. Da-si ste deklici z najboljšo voljo in s trdnim zaupanjem v pomoč božjo prišle do ujca, vendar jima volja in zaupanje oslabí, ko ugledate toliko siromaštvo. Kolika razlika med bogato palačo grofa Dobrinoviča, kakor tudi med krasnim samostanom in tej nizkej, temnej sobi Aničkinega ujca! Zdelo se jima je, da se ne bote nikoli mogle privaditi tacemu stanovanju. V tem, da ste jima take misli rojile po glavi in ju neugodna čutila odvrčala od ujca, ugleda Anička na steni poleg postelje bolnega ujca podobo, ki je predstavljala mater z nežnim detetcem v naročji. Anička takój ugane, da je to podoba njene rajnke matere, ter globoko ganena zavpije: „Mati, moja mati!“ in veselo skoči k podobi. Mil, ali slab glas iz postelje jo prekine v njenej navdušenosti. „Ali si to ti Anička, hči moje preljube rajnke sestre? ali hočeš ostati pri meni, svojem ubožnem in bolehnem ujcu?“

„Dà, dà, preljubi moj ujec!“ reče Anička, pripognivša se k bolnemu ujcu. „Jaz ostanem pri vas, ter vam hočem streči, da tem prej ozdravite.“

„O preljubo dete, zahvalim se ti na dobroti!“ reče bolnik. „Ali pa ti tudi veš, da sem jaz ubog in bolehen? Moje stanovanje je temno in neprijazno, in s slabo hrano boš morala biti zadovoljna.“ —

„O jaz sem tudi z malim zadovoljna,“ odgovori Anička; „ali vi, ujec, vi ste bolni in nimate boljše hrane?“

„Ti boš morala biti vedno pri meni, ker, kakor vidiš, jaz iz postelje ne morem nikamor; morala boš dihati ta kužni zrak v sobi in se ločiti od svojih dobrih prijateljic, zabav in vsega dosedanjega veselja.“ —

„To nič ne dé, dobri moj ujec; jaz hočem sebi in vam s pripovedanjem kratiti čas. Le jutraj me pustite k sv. maši, družega društva ne potrebujem. Razgovarjala se bova o mojej rajnej materi in to mi bode najljubša zabava. Razven tega znam tudi brati in peti, a od usmiljenih sester sem se mnogo lepih pripovedek naučila — — —.“

V tem, ko je Anička z ujcem tako govorila, pridrdrá zala kočija po ulicah ter se ustavi pred hišo, kjer je Aničkin ujec prebival. Čez nekaj časa

stopi v sobo prijazna gospá, katero ste Anička in Milka takój spoznale, ker ste jo že včera bile videle v graščini gospoda grofa. „Preljuba otroka!“ nagovori ju gospá s prijazno besedo, „gospod grof me pošlje, da vaju poiščem, ke se tako dolgo ne povrnete. Iskala sem vaju najpred v samostanu, ali usmiljene sestre so mi rekle, da vaju tukaj najdem. Veseli me, da sem vaju dobila, a zdaj le hitro z menoj v grad, ker vaju gospod grof že težko pričakuje.“

„Milostiva gospá!“ odgovori Anička, „recite plemenitemu grofu Dobrinoviču, da se hočem vedno z največo hvaležnostjo spominjati njegove očetovske ljubezni in skrbi, ki jo ima do naju ubozih sirot; a recite mu tudi, da mi je zeló žal, ker se njegova blaga želja ne more izpolniti. Kakor vidite, našla sem svojega ujca, on je bolan in slab, ter potrebuje moje postrežbe in pomoči. Otročja ljubezen in želja moje rajne matere veže me na ujca.“

„Tudi jaz ne bodem nikoli pozabila dobrot milostivega gospoda grofa,“ reče Milka, „vedno hočem zanj moliti in prositi ljubega Boga, da mu jih povrne stotero. Ali tudi jaz ne morem, da bi ustregla njegovej želji, ker svoje sestre Aničke ne morem same pustiti pri njenem uju.“

„O dobra otroka!“ vzklikne zdaj bolnik s krepkim glasom, skoči iz postelje, ter pomeče sè sebe obleko ubožnega in bolehnega siromaka. Anička in Milka skočite osupeli nekoliko korakov nazaj, vidèč, da pred njima stoji — grof Dobrinovič sam.

„Dà, dobra moja Anička!“ reče grof z milim glasom prijemši jo za róko, „jaz sem v resnici tvoj ujec, brat tvoje rajne matere. Imenujem se: grof Ivan Dobrinovič. Že danes zvečer bodete obé pri meni na mojem grofovskem dvoru, kjer ostanete ves čas svojega življenja. S svojo prevaro sem vaju le skušati hotel, da spoznam vajina plemenita čutila, katera imate do mene. Zato je pa tudi zdaj moje veselje toliko večje, ker vidim, da je vajina ljubezen do mene večja, nego sem se je nadejal. Idimo zdaj, dobra otroka, da vaju obdarujem za vajino plemenito srcé in iskreno ljubezen.“

„O gospod!“ rečete Anička in Milka, „vse, kar sve in kar je dobrega v naših srcéh, za vse to se imave zahvaliti samostanskim sestram. Zatorej pustite naju, da se navrne v samostansko cerkev, ter se ondu zahvalive najpred dobremu Bogú, potem usmiljenim sestram za veliko srečo, ki je naju tako nenadoma zadela.“

X.—

Dratár.

I.

Malo ne vsak kraj naše domovine ima še zdaj svoje dratárje ali piskrovezce. To so možaki nenavadno oblečeni, umazani in obloženi z žicami, konvami, pastmí, drugače pa pošteni in priljudni, da se kmalu vsacemu prikupijo. Govoré malo drugače, nego mi; ravno zato nam je njihov jezik bolj zanimiv, in jih tem rajše poslušamo. Mi jih imenujemo Slovake, a sami se zovó Slovence, ravno takó, kakor mi.

Jaz sem v svojej mladosti živel na samotnem kraji, kder se celo leto ni nič posebnega dogodilo; vedno je bilo vse tiho in mirno, samo na svet večer, ko smo jaslice stavili, o Vuzmu (velikej noči), ko smo vuzenico kurili, in spomladi, ko je prišel piskrovezec Marko, postalo je živejše.

Marko se je vsako leto nekoliko dni pri nas mudil. Čeravno je bil črn in umazan, vendar se ga otroci nismo bali, nego vedno smo ga lepo pozdravili in ves čas, dokler je pri nas ostal, okoli njega skakljali. Časa njegove vrnitve smo vsako leto takó težko pričakovali, kakor svetega večera in Vuzma, in novica: Marko pride!“ razširila se je vsako leto med vaško mladino tako hitro, kakor blisk. Vsi smo se okoli njega zbirali in ga pozdravljali, kakor da bi bil naš oče domóv prišli; domá smo vse piskre in konve preiskali, da bi mu takój kako delo preskrbeli in potem v senci pod starim orehom okoli njega sedeli in njegove pripovedke poslušali.

II.

„Marko pride! Marko pride!“ odmevalo je še dolgo let veselo po vási, ko sem jaz že bil odrastel, in domači kraj zapustil. Če sem domóv prišel in Marka videl, sem ga bil še tudi jaz vesel. Pa takrat je bil že star, in šal in veselih pripovedek ni bilo več toliko slišati od njega, zato tudi ni bilo več toliko otrok okoli njega. Navadno je bolj resno na pragu ali na klopi pred hišo sedel in piskre vezal ali pa konve krpal. Jaz sem očeta prosil, naj ga povabijo v nedeljo k obedu. Ob nedeljah je bil Marko snažen v obleki in tudi njegov govor in obnaša je kazala olikanega človeka. Kdor bi ga ne bil poznal, bi ne bil vedel, da je to piskrovezec Marko.

Pri obedu vprašam Marka: „Koliko let že hodite v naše kraje?“ — „Koliko let že hodim? Oh! tvoja mama so še bili malo dekletce, ali ni res? ko sem prvič prišel v te kraje. Tega je že trideset let in — niti jedno leto nisem izostal.“

„Ali je pri vas domá hudo živeti, da hodite po svetu?“ vprašam dalje. — „Kakor okoliščine nanesó. Jaz sem domá v Rovni v Trenčinskem komitatu. Moj oče so bili konjár in so mi zapustili lepo premoženje. Jaz se v mladih letih nisem družega učil nego piskre vezati, in to delo sem vse svoje življenje zvesto opravljal; kakor vidite, gre mi še zdaj dobro od rok. A to je tudi krivo, da ne uživam domače sreče. Vedno sem na potu, ločen od dóma — od žéne in otrok... To je tako ganljivo in žalostno izrekel, da smo tudi mi občutili, kako mu je pri srci.

„Tedaj ste oženjeni, Marko?“ vprašajo na to mati. — „Da, oženjen sem in imam šestero otrok. Fante sem dal v Pešti izšolati in dva zdaj oskrbljujeta moje posestvo, hčerke so omožene, najmlajši sin pa cesarja služi.“ — Vsi smo pri teh besedah Marka začudeni gledali. Občno tihoto, ki je vsled tega nastala, pretrgajo potem oče ter rekó: „Kakor vidim ste bogati, a vendar še na svoje stare dni hodite po svetu piskre vezat?“ — „Ne morem domá ostati. Otroci me ljubijo in želé, da bi domá bil in pustil svoje delo, ali jaz tega ne morem. Imam veliko vaší od Mure do Save, v njih pa mnogo prijateljev, in povsod me gospodinje vsako leto težko pričakujejo s póčenimi piskri in konvami. O, ko bi me katero leto ne bilo, kdo bi jim to vse popravil? Že večkrat sem si mislil: letos grem zadnjikrat. A spomladi sem čutil, da sem še zadosti trdnih kostí, in zopet sem šel v stare, znane mi kraje, kder sem med znanci in prijatelji, kakor domá.“ — Ko je prenehal, bili smo vsi ganeni. In ko smo vstali od mize, reče Marka: „Z Bogom! ostanite zdravi, jutri moram dalje! Bog vam povrni vašo gostoljubnost in prijaznost do mene!“

III.

Zopet je bilo leto dni preteklo in spomladi so pričakovali otroci in gospodinje Marka; ali Marka ni bilo. Povsod so ga pogrešali, kamor je zahajal. Gospodinje so bile žalostne, ker ni bilo nikogar, da bi jim bil počene piskre zvezal. Družega piskrovezeza ni bilo v vas, v katero je Marko zahajal, ker so dobro znali, da onđú drugi nobeden ne dobi dela. Tudi otrokom je bilo žal po njem, ker nihče jim ni znal tako lepo in tako ganljivo pripovedovati, kakor dratár Marko.

„Gotovo je umrl, „rekli so povsod, in tako je tudi bilo.

Gopod župnik so dobili pismo naslednjega zapopadka: „Piskrovezez Marko ne bo več prišel v vaše kraje. Umrl je. To Vam naznanja njegov sin Janko.“

J. S—a.

Bodljiva krava.

Pri nas smo imeli kravo, ki je bōdla, da je bilo strah. Morebiti, da zato tudi mleka ni imela dosti. Mučili so se ž njo mati in sestre. Ko smo jo gnali na pašo, pridrla je opóludne domōv ali se je pa najedenkrat prikazala v žitu in — hajdi, izžéni jo! Posebno, kadar je imela tele, ni je bilo udržati. Necega dne je ves hlev razrfla z rogovoma, a rogova je imela dolga in ostra. Obetali so užé večkrat oče, da jej odpilijo rogova, a odlašali so vedno, kakor da bi bili imeli kak predčutek. Kako je bila pa gibična in poskočna! Kadar je vzdignila rep, povésila glavo in zbežljála, — na konji bi je ne bil vjel. Jednoč pa, po leti, prileti od pastirja, dolgo je bilo še do večera — a imela je domá tele. Mati pomōlzejo kravo, izpusté tele in pravijo sestri, deklici pri dvanajstih letih: „Požéni ju, Micika, k reki, naj se malo popaseta ob bregu, ali gledi, da ne zaideta v žito. Dolgo je še do noči, kaj bi tukaj stale! Micika vzame palico in žene tele in kravo na pašo. Ko ju prižene na breg, pustí ju, da se paseta; a ona sede pod vrbo in začne plesti venec iz plavic, katerih si je bila natrgala med potjo v reži. Tako pletoč si poje veselo pesenco.

Micika zasliši, da je nekaj završelo v vrbovji, ki je rastle ob obéh stranéh reke. Zdajci ugleda, da se nekaj sivega plazi skozi grmovje in neumna deklica misli, da je naš pes Šerko. Znano je, kako je volk podoben psu, samo vratú tako ne premika, repa ne kriví, gobee ima povešen in oči se mu bliščé. Ali Micika še nij videla volka, posebno od blizu ne. Užé začné psa vabiti: Šerko! Šerko! kar glej — teliček in za njim krava se zaženete naravnost k Miciki, kakor bi bile obnorele. Micika skoči, poprime se vrbe, in ne vé kaj bi začela; tele k njej, a krava obe pritiska k drevesu, glavo nakloni, roka, rije s prednjimi parklji zemljo, a rogova nastavi naravnost proti volku. Micika se prestraši, objame drevo z obema rokama, rada bi zakričala, a glasú nima. Volk se zažene naravnost nad kravo, a odskočil je. Prvič ga je gotovo zadela z rogovoma. Ko volk vidi, da s silo nič ne opravi, začné se zaletavati zdaj od te zdaj od druge strani, da bi na kak način prišel kravi za hrbet in odnesel tele. Ali od koderkoli se zažene, povsodi mu štrlita rogova nasproti. Micika si niti ne misli, čimu vse to; hoče bežati, a krava je ne pusti, tako jo tišči k drevesu. Zdaj začné še le deklica klicati na pomoč in vpiti: „Pomagajte, za božjo voljo, pomagajte!“ Kmet ki je oral tu blizo ob rebri, zasliši, da

krava ruka in deklica kriči, vrže plug in priletí gledat. Kmet vidi, kaj se godi, a z golima rokama si ne upa nad volka, ker velik je volk in bésen. Mož začne klicati sina, ki je tudi oral nedaleč na polji. Ko volk zapazi, da pridejo ljudjé, zaletí se še jedenkrat, dvakrat, potem jo pa zavije v grmovje. Miciko so ljudjé komaj živo domóv prinesli, takó je bilo prestrašeno ubogo dekletce. A oče so bili veseli, da niso odpilili kravi rogov. A. K.

Ptičice po zimi.

„Bog skrbi za vsako tudi najmanjšo stvarco, niti najmanjše ptičice ne pozabi, vsem stvarcem je pripravil in dal, kar jim je treba v življenje.“ Takó je učila pobožna mati svoje jedino dete. — „Oprostite, ljuba mati, da ne verujem tem vašim besedam,“ pretrgal jej je nežni sinek besedo, „le pogledjte, kakšen mraz in sneg je zunaj na dvorišči, in kdo se briga za ubožne ptičice, ki mraza zmrzujejo in lačne živeža ne dobódo.“ — „Motiš se sinko,“ odgovori mati, „ali ne vidiš v tej svojej domišljiji modre previdnosti božje? Idi z menoj!“ — In šla sta. Mati je vzela prgišče prosá v zastor in na dvorišče stopivši, potresla je zrnje na tla. Urno prileti ptiček, za njim drugi in tretji, in kmalu jih je cela množina na dvorišči, ki so s svojimi drobnimi kljunčki pobirali zrnica po tleh. — „Ali vidiš zdaj, ljubo moje dete, kako Bog skrbi za življenje teh živalic v hudej zimi? Ravno tako skrbi tudi za vse druge svoje stvari na zemlji. Nam se sicer dozdeva, kakor da bi bil Bog tega ali ónega prezrl, ker je svoje darove različno razsipal med nas, svoje otroke. Temu je dal mnogo, ónemu malo; tega je prezrl na premoženji, ónega na telesu, družega zopet na njegovem umu. A ravno s to modro svojo naredbo je vzbudil na tisoče lepih čednosti v naših srcih, ter je vse ljudjé skupaj povezal s sladko vezjó sočutja in hvaležnosti. Resnično, ako bi ne bilo ubožstva, telesnih pomanjkljivosti in trpljenja, polovica plemenitih občutkov in lepih dejanj bi počivala še dandanes popolnem neznana v človeških srcih.“ — kl—.

Župnik in kmet.

Pobožen župnik v nekej vási, sprehajajoč se po polji, srečal je mladega kmeta. Kmet je bil zeló zamišljen ter je žalostno gledal po ogónih. — „Kaj ti je, prijatelj moj, da tako žalostno gledaš po polji?“ vprašajo župnik mladega kmeta. „Žalim se,“ odgovori kmetič, „ker moj ječmen neče zeleneti.“ — „Prazne in nepotrebne te tvoje skrbi!“ rekó gosp. župnik, „čimu se brigaš za stvar, katere ne moreš drugače narediti? Naj bi tudi ves dan tukaj stal in žaloval, mar misliš, da bo zaradi tega kako zrnice kal pognalo? Tudi moj ječmen še ni pogual iz zemlje, ali jaz se zaradi tega ne mučim. Dobro obdelam njivo, očistim jo plevela, izročim jej čisto zrnje, ostalo pa prepuščam Bogú. Pómni, ljubi moj, da izorat in posejat zna in more ubožni človek, ali rast in cvét, to je v rokah božjih. Nam ljudém je treba izpolnovati samo to, kar nas zadeva, a vse druge skrbi in sad našega truda prepustimo dobremu Bogú v nebesih. On zna, česa nam je treba in zna tudi našo nezmožnost.“ — kl—.

Nekoliko o lovu in lovskih pséh.

Že v starodavnih časih udomačil si je človek nekatere živali, da si olajša življenje na tem svetu. Govedo, ovca in koza, to so živali, ki si jih človek odhranjuje zaradi živeža in obleke. Konje in pse si je človek udomačil, da mu koristijo s svojimi telesnimi in umnimi lastnostmi. Konje potrebuje za ježo in za vožnjo, a pse za vedno zveste váruhe svoje hiše. Ker so te živali zeló raz-

zumne in pomnjive, naučé se lahko marsikaj, ako lepo ž njimi ravnamo. Glavna lastnost skoraj vsacega psa je: **zvestoba**. Zato je pa tudi človeku med vsemi živalmi najljubši tovariš. Pes mu čuva hišo in čredo, imovino in življenje, v nevarnosti brani gospodarja, ter se ne bojí nobenih ran, zanj se bori do poslednjega diha, zanj tudi pogine.

Ker imajo psi poleg drugih lepih lastnosti posebno dober voh,

kakor malokatera druga žival, zato jih ljudjé rabijo za lov divjačine in drugih divjih zverí.

V starodavnih časih, dokler ljudje še niso bili tako izomikani, kakor so dandanes, bil jim je lov na divje zverí neobhodna potreba. Pa tudi še dandanes imamo divje in póludivje národe, ki se po največ živé ob lovu divjih živali. Takim národom so dobri lovski psi neprecenljivo blagó, ali boljše rečeno desna roka, ker jim izvršujejo najtežavnejša dela v ohranjenju njihovega življenja. A tudi v takih deželah, ki so dandanes že na visokej stopinji izobraženosti in napredka, bilo je nekdaj grozovitih divjih zverí toliko število, da je bil

človeški napredek skoraj nemogoč. Razven teh svojih prirodnih sovražnikov, imeli so ljudje še druge sovražnike, s katerimi se jim je bilo treba vojevati; v teh krvavih bojih pa so jim bili zopet dobri lovski psi najzvestejši zavezniki in pomagači. Tako so po mnogih krajih iztrebili najhujše zverí, kakor medvede, rise, in še celó leve. V starodavnih časih je bil lov na divje zveríne mnogo težavnejši in nevarnejši nego li je dandanes; ljudje so se morali boriti z divjo zverino z največjo nevarnostjo svojega življenja, a danes jim je treba samo dobrega očesa in trdne roke, in že iz daleč zmagajo najhujšo zver. Zdaj je tudi psom njihovo delo mnogo olajšano, ker jim ni treba družega, nego da poiščejo sled divje zverí, ter jo priženó na óno stran, na katerej jo pričakuje nevstrašeni lovec. Poprej je bilo to vse drugače, psi so morali divjo zver napasti in se ž njo tudi boriti, še le potem so mogli ljudje, oboroženi s strelivom, kopjem in ostrimi nožmi premagati medvede, rise in leve.

Zna se, da so v takih starodavnih časih dobre lovske pse mnogo bolj cenili, nego li jih cené dandanes. Konj, pes in sokoli so bile takrat najljubše živali vsacemu narodu. Tako je tudi še dandanes pri južnih narodih, ki prebivajo na velikih ravninah, recimo pri Arabih, Perzijanih in pri Beduinih v Afriki. Kdor v Arabiji ubije dobrega lovskega psa, mora gospodarju dati toliko pšenice, da se ž njo pokrije mrtvi pes, katerega so obesili za rep takó, da se tal dotikuje z gobcem. V to je pa treba mnogo hektolitrov pšenice, ki je v Arabiji dosti draga.

Slavni prirodopisec Brehm, ki je živel dlje časa v Afriki med Arabi piše o ondotnih lovskih pséh tako-le: „Necega jutra slišim sredi vasí trobiti na rog, in nisem znal, kaj to pomenja, a psi so vse to dobro znali. Iz vseh hiš so leteli skupaj in kakor bi trenil, bilo je 50 do 60 psov okoli trobea. Psi so se gnjeli okoli možá, drug je odrival družega, vsak bi mu bil rad najbliže. Skakali so okoli njega, dobrikali se mu, vmes pa lajali in tulili. Videlo se jim je, da komaj nekaj pričakujejo. Kmalu za njimi prihajajo iz hiš mladi možje s sulicami, z motozi in vrvmi. Zdaj sem znal, kaj to pomenja. Zbirali so se na lov. Vsak mož je iz te gnječe odbral svoje pse, otvezel jih in peljal pred seboj, ali bolje rečeno, psi so vlekli moža za seboj, tako nemirni so bili. Ni jim bilo treba daleč hoditi, ker divjačina je povsod dosti. Obstopili so gozd ali kako grmovje ter so spustili pse. Ni trajalo dolgo, in že so imeli lepo število antilop, zajcev, vsakovrstnih divjih kokoši, vmes pa tudi kako lisico, leoparda in hijeno. Nobena žival ne uide tem urnim lovskim psom.“

V prejšnjih časih so imeli velike lovske pse, da so lovili in morili ljudi. Ko so se v Ameriki bojevali Španjolci z Mehikanci, ščuvali so take pse na uboge Indijane. Posebno jeden, Bezerilo po imenu, do-egel je pri Španjolcih veliko slavo. Ta pes je bil neznano močan in bistroumen, vrhu tega pa še strašen sovražnik Indijanov. Zató je bil v velikih častéh in je dobil jesti še jedenkrat toliko, kolikor njegoví drugi pajdaši. V bitvi se je zagnal v najgostejšo trumo Indijanov, popadel je sovražnika za roko in ga je gnal svojim gospodarjem. Če ni šel z lepa, podrl ga je na tla in zadavil. Tega Bezarila je pozneje v boji zadela ostrupena sovražna pušica.

V največjo sramoto vsemu človeštvu so še leta 1798 bahati in omikani Angleži take pse rabili za ostuden in grozoviten lov. Spuntali so se namreč sužnji zamorci na otoku Jamajki. Angleži jih z orožjem niso mogli ukrotiti

in zmislili so se teh psov. Naročili so si ljudi, ki so prišli s temi psi. Zamorci, ki se niso bali angleških vojakov — zbalii so se teh psov in udali so se.

Na otoku Kubi še dandanes pošljejo lovskega psa za sužnjim zamorcem ali za hudodelcem, ako jim uteče.

Denašnja podoba vam kaže lov z lovskimi psi iz starejših časov, ko so ljudje lovili divjé zverí s sulicami, z loki in nožmi, a to pa le s pomočjo dobrih lovskih psov.

Aleksander Vélíki v Afriki.

Kralj Aleksander Vélíki pride v neko daljno deželo v Afriki. Tu najde ljudi, ki so živelii v mirnih kóčah ter niso niti o vojski niti osvojevanji dežel še nikoli nič čuli. Peljali so ga k vladarju te dežele. Vladar ga gostoljubno sprejme, ter mu postreže z zlatimi dateljni, zlatimi smókvami in zlatim kruhom.

„Ali vi v tej deželi zlató jeste?“ povpraša makedonski kralj afrikanskega vladarja. —

„Nè,“ odgovori afrikanski knez; ali ker imate vi v svojej deželi navadnih jedí obilo, mislim si, da si k nam zaradi zlatá prišel.“

„Vašega zlatá ne želim,“ reče Aleksander, „nego prišel sem, da bi se učil vaših navad in šeg.“

„Če je takó,“ odgovori mu afrikanski vladar, „ostani pri nas, dokler ti je drago.“ —

Ko se še to in óno razgovarjata, pristopita dva možá, ter prosita vladarja, da bi jima razsódil pravdo. Prvi pravi: „Jaz sem od tega možá kupil njivo in sem pri oranji v globokej brazdi našel zaklád. Ta ni moj, ker jaz sem kupil le njivo, a ne zaklada, ki je bil skrit v zemlji. Vladar, pomózi mi, da si mož zaklad vzame.“ — Drugi se tega brani in pravi: „Jaz imam tudi vést. Ko sem jaz njivo prodal, plačal mi je ta za vse, kar je na njivi in v njej, tedaj tudi zaklad.“

Afrikanski vladar, ki je bil najvišji sodnik v deželi, ponoví besede obéh, da bi ju prepričal, ka razume njíju pravdo. Potem se zamisli nekaj časa in naposled pravi: „Imáš li ti katerega sina? in ti — katero hčer?“

Ko mu obá pritrdita, razsódi vladar pravdo tako-le: „Tvoj sin naj vzame hčer tvojega prijatelja za ženó, in zaklad jima daj za doto.“

Aleksander ostrmi nad tako razsodbo.

„Ali se ti zdi moja razsodba krivična?“ vpraša knez.

„Nè,“ odgovori Aleksander, „čudim se le tvojej razsodbi.“

„Kako bi se pa pri vas, v vašej deželi, razsodila ta stvar?“

„Mi bi najdeni zaklad obéma vzeli in ga v kraljévo zakládnicó spravili.“

„V kraljevo zakládnicó? — Sije li tudi pri vas solnce?“

„Dà!“

„Ali tudi dežuje kdaj?“

„Gotovo!“

„Čudno! — Ali so tudi živali v vašej deželi, katerim je zelena trava v hrano?“

„Mnogo jih je in so različnega plemena.“

Potem takem pusté dobri bogovi samo zaradi teh sijati solncu in deževati v vašej deželi; a prebivalci tacih dobrot vredni niso.“

Človek.

Ljubi mladeniči in deklice! ali še pómnite, da ste bili nekđaj mnogo manjši in nezmóžnejši, nego li ste zdaj? Tudi pri svojej obleki opazujete, da od dné do dné bolj rastete ter ste večji, kar vam je gotovo všeč, ker dobro znam, da vsi želite, da bi bili skoraj tako veliki, kakor so vaši roditelji in drugi odráščeni ljudjé. Ali ste pa užé kdaj pomislili malo, kako da rastete? Tudi pri rastlinah in živalih lahko opazite, da rastó. Mladim drevescem je treba postrézati in o suši jim je treba vode prilivati, da lepo rastó, cvetó in rodé sladko ovočje (sadje). Skrbna gospodinja daje vsak dan piščetom jésti, da so večja in močnejša. Takisto se je godilo in se še godí z vami. Roditelji so vam dajali in vam še dajejo jésti in piti, a to storí, da rastete, niti da veste, kdaj in kakó. Iz hrane, ki jo povžijete, nareja se kri, mesó, kostí, koža itd. Čudno je res, da se iz kruha naredí kri in mesó. Ali tako je tudi pri žitu; zrnice pađe v zemljo in segnjije, predno se iz njega prikaže rastlina. Takisto se godí tudi z živežem ali hrano. Prvo delo z živežem opravljajo zobjé, ki živež drobé. Odráščen človek ima 32 večjih in manjših zób. Zobjé so zeló močni in trdni, a časoma se vendar omajejo in izpadejo. Mesto prvih zób (mléčnikov) vzrástejo še drugi, a mesto teh drugih nobeni več: zató jih moramo skrbno varovati in čediti. Kadar pride živež iz ust v želodec, ni več v našej oblasti; obdeluje ga neka notranja kuhinja, iz katere prihaja moč za življenje. Da se pa more to delo ródno in tečno opravljati, treba je človeku tudi zdravega zraka. Kadar človek jenja sópsti, omrzne mu kri in — po njem je. Ako bi pa človek dolgo nič ne jedel, bi mu zrak, ki ga v sé diha, povžil časoma mesó in naposled tudi možgane; izgubila bi se mu pamet, in njegovemu življenju bi bilo konec. Živež in pa dober, zdrav zrak sta človeku neobhodno potrebna, da more živeti in rasti. Pri vsacem delu pa je treba, da kdo zapoveduje in delo vódi. Tako ima tudi človeško teló svojo nevidno gospodinjo, ki jej pravimo — duša. Njene nevidne služabnice so čútnice, to so bele, tenke nitke, ki so po vsem telesu napeljane. Čútnice naznanjajo dušné ukaze, ter jej sporočujejo vse, kar je treba; a to se vrší tako hitro, kakor pri najhitrejšem telegrafu ali daljnopisu. Le pomislite, kadar kaj berete, kako hitro pregledajo vaše oči črke, besede in stavke! Ravno tako naglo izgovarjajo usta vse, kar vidijo oči. Vsaka besedica je podoba, ki jo oči vidijo. Mala dušna služabnica — vidna čútnica — to podobo hitro pokaže srcu, a srcé zopet ravno tako hitro zapové še drugim služabnikom t. j. glásu, jeziku in ustnicam, da besedo zglasé. Vsak glas pride k ušesom, ki ga razumejo in si ga vpódobijo, ter ga, kakor oči, hitro srcu pokažejo. Takisto delajo tudi vse druge čutilne, okusne in vonjavne (povohne) čútnice. Da-si vsaka čútnica služi samo jednemu posebnemu telesnemu delu, vendar so vse trdno skupaj združene. Če se le malo vrezete, takój vas zabolí po vsem životu, in če se zeló ustrašite, tresó se vam vsi udje.

A čútnice se tudi s človekom vred vedno bolj utrjujejo. Ko ste bili še majheni, marsikaj niste še poznali in razumeli, kar zdaj poznate in umejete. A vendar je vse to, kar zdaj znate, še le mali začetek temu, česar se morete naučiti. Živali ne morejo tako delati. Vendar bolj, kakor vse to, povzdiguje človeka nad vse druge zémeľske stvari njegova neumrjoča duša, ki ima um

in prosto voljo. Duša ga dviguje k svojemu in vseh stvari stvarniku, kateremu je lahko vedno bolj podobna. V duši se odséva božja modrost, dobrotá in mogočnost, kakor se odséva v rosnej kapljici rumeno solnce, da-si le malo, a vendar vedno čisto in svitlo. Bog, ki ni začel in ne bo jenjal biti, dal je človeku neumrjočo dušo, ki je ustvarjena po njegovej podobi. Duše ne moremo videti, ker je nevidna. Stanuje v človeškem telesu. Brez duše bi ne mogli misliti ne živeti. Zatorej nam je treba skrbeti najpred za dušo in potem še le za teló.

(Iz knjišice „Podučno berilo.“)

Kršk in Krčani.

Kršk je domače imé otoku, kateremu Lahi in po njih drugi Evropljani pravijo Veglia. Na tem otoku živí blizu do 17.000 ljudi ter ima med vsemi kvarnerskimi otoci največ prebivalcev. Temni, visoki gozdi, ki so segali do morskih bregov, zalšali so njega dni Kršk, a splavali so po vodi. Izmed vseh kvarnerskih otokov je Kršk za kmetijstvo najbolj pripraven, zatorej se tudi ondu ljudjé s kmetijo najbolj pečajo. Orodje jim je prosto in starodavno, kakor je bilo pred 1000 leti; za umeteljno obdelovanje se nihče ne zméni in ga tudi nihče ne pozná; vse iznajdbe in véde nadomestuje pridna roka. Zemlja je rodovita, le sem ter tjà nekoliko preplitva, da jej je mnogo dežja treba. Olja in vina na otoku ne raste preveč. Velika nadloga za otočane in večkrat zeló škodljiva za sadeže je silna burja. Velika nesreča je tudi toča, ki se pogostoma usiplje. Krčani imajo velike črede lepih ovac; pod južnim nebom in blagodejnim zrakom zorí najslajša trava; zató pa je tudi ovéje mesó v tem kraji prava slaščica, da ga ljudjé nad vse drugo cené; drugače pa imajo v jedí ta-le red: V kosilo jim je turšična kaša, zabeljena s svinjskim salom, le malokje z maslom; v južino zelje in krompir z ovéjim mesom, za večerjo ravno to, pa tudi krompir s solato in svinjetino. Tudi močnate jedí radi jedó, posebno si ob nedeljah ž njimi postrežejo. — Zrak je zdrav in čist; tudi ljudjé so zdravi, a močnih in velicih je le malo videti. V Evropi se najde težko kraj, da bi se bila ondu stara poštenost tako lepo ohranila, kakor na otoku Kršku. Hiše sé malo zapirajo, a vendar je tatvina skoraj popolnem neznana.

J. Terđina.

Na ledu.

Pótok zakril je pod led si obráz,
Valove šumeče ustavil je mráz;
A dečku veselje na licih žarí,
Zadržat na ledu že davno želí.

K potoku koraka, naj tudi sneží,
Poskúsi hoče, če led že drží;
Pogumno se vstopi na zmrznena tlá,
Pogrézne, o gróza! v potoku do dná.

„Na pámoč! že vtápljam!“ kričí na vés glas,
Da slišalo vpitje se v bližujo je vas;
In sreča! dá sosed k potoku snegá,
Predrznega dečka potegne 'z vodé.

Ubožec vés moker domóv pricepljá,
Od mraza se trese, je polhen snegá!
In stáriši hudi ga ostro svaré,
Na led naj se dričat nikar več ne gré!

Ognjeslav Čizelj.

Račje jajčice.

Zjutraj rano je vstala stara Lenka, izbrala temno samotno mesto v kurniku, položila v torbo, napolneno z mehkim senom 13 jajec in posadila kókljo na-nje. Ker se je še le komaj danilo, zato stara Lenka ni razložila, da je bilo trinajsto jajce zelenkasto in drobnejše nego li druga. Kura sedi pridno in greje jajca. Skoči nazobat se zrnja in napit se hladne vode — in potlej zopet na gnezdo, pa še movsa se revica. In kako je postala srdita! Kokôče, kavsa in še petelina ne pusti blizu, da-si ta silno zvédavo gleda, kaj da počne ona ondu v temnem kotu. Kura presedí tedne tri in iz jajec se začnó piščeta izkljuvavati; jeden za drugim prebode s kljunčekom lupinico, skoči vên, odnese se in začne tékati, z nožicama prah razgrébatí in črvičke pobirati.

Naposled se izkljuje tudi pišče iz zelenkastega jajčeka. In kako čudna je ta živalca! Okroglasta, mahnata, rumenkasta, s kratkima nožicama in širokim noskom. „Čudno pišče sem dobila,“ misli si kura, „a kljuje in hodi po naše, samo nôsek ima širok, nožici kratki in nekake pečice med prsti.“ Čudi se kura svojemu pišku, ali vendar, naj bo kakoršen hoče, sinek je njen, in ljubi ga in varuje takisto kakor druge. In ko zagleda jastreba, razpusti perje in široko stegne široki peroti in kliče pód-se vse svoje piške, ne gledajoč na noge.

Kura začnè učiti svoje piške, kako se izkopávajo črvički iz zemlje ter pelje vso svojo družino na breg ob ribnjaku. Tu je črvov več in tudi zemlja je mehkejša. Ali glej! kakor hitro ugleda kratkonoga piška vodo, takój se spusti va-njo. Kura kokôče, maha s perotima, zaganja se k vodi; tudi druge piške se ustrašijo: bežé, tékajo sèm ter tjà, čivkajo in jeden petelinček iz samega strahú puhne celó na klop, ki je stala pri ribnjaku, stegne vratak in prvič v svojem življenji zapoje z zamolklim glasom „ki-ki-ri-ki! joj brat se topí!“ Ali brat ni utonil, nego veselo in lahko, kakor kak šopek pavole, plaval je po vodi, grabèč vódo s svojima širokima, s plavno pečico prepreženima nožicama. Na kokošji vrišč priletí stara Lenka iz hiše in ko ugleda, kaj se godi, zavpije: „O za božjo voljo, poglej nu! položila sem nevedoma račje jajčice pod kókljo.“

Kura se je še zmirom zaganjala k ribnjaku, in le s silo so jo morali pognati od njega.

A. K.

Slepec.

V temen préhod posadili so slepeca z gorečo baklo v roci; držal jo je in svetil vsem, a sam je bil v temoti. — Otroci moji! kadar kateri doraste izmed vas, imajoč polhen zaklad lepih nauk v sebi, in jih želi tudi drugim podeliti, takrat imejte tega slepega človeka dobrovoljno podobnost v spominu.

—kl—

Razne stvari.

Drobtine.

(Umrli je) dné 23. novembra ob 5. uri popóludne na Dunaji naš državni poslanec Josip grof Barbo. Slovenci zopet žalujémó na grobu iskrenega in vérnega sina, katerega značaj je bil čist kakor zlató in trden kakor skala. Poprejšna leta je bil tudi zvest naročnik našemu listu. Bodí mu zemljica lahka!

(Dragi kámeni.) Dragi kámeni so prozorni kamenčki. Taki so: beli demant, rudeči rubín, višnjavi safir, zeleni smaragd, rumeni hiacint i. dr. Vsi ti kámeni se blesté, ako so oglató brušeni. — Mali in véliki biseri rastó v školjkah, a koralde po morskíh drevescih. — Jantar se nabira pri morji, posebno v Prusiji.

(Pogreb.) Mrliče so nekda j sežigali in pepel v pokrit vré spravljali. Dandanes devamo mrliče v mrtvaško krsto (trugo), potlej jih naložimo na nosilnice in odnesemo na pokopališče, kjer jih pokopači v grob položé in zagrebó. Kadar mrliča nesó, pojó se duhovne pesni in tudi zvonovi zvoné. Grob se s cveticami in lesenim križem, ali pa s kamenitim spomeníkom olepša.

(Roger Baco), rodóm Anglež in iz reda frančiškanov, bil je zvezdoznanec, izvrsten matematik, naravoslovec in kemikar, ter je izumil zažigalno steklo, kamero obscuro in še mnogo drugih tacih stvari.

Kratkočasnici.

* Sosed pride k zdravniku in mu toži, da ga je pretečeno noč, ko je šel iz krčme domóv, nekaj strašilo. „Kaj? strašilo vas je?“ vpraša zdravnik smijoč se. „In kakšno je bilo to strašilo?“ — „Kakor kak velik osel,“ odgovori sosed. — „Nu, nu,“ reče mu zdravnik,

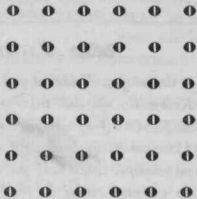
„le idite lepo domóv in umirite se, prijatelj; vi ste bili sinoči nekoliko vinjeni, in ste se le svoje sence ustrašili.“

* Žena: „Zakaj ne ješ mesá, Andrejec?“ Mož: „Še je prevroče.“ Žena: „Pa ga malo popihaj, da se ohladi.“ Mož: „Popiham ga lahko, ali se bojim, da bi ga s pihanjem ne odpihnil, ker je tako velik kos.“

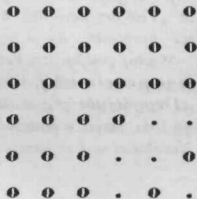
Nekaj za kratek čas.

(Priobčil J. S.-a.)

Na sv. večer položé mati 36 orehov tako-le na mizo:

Otrokom so se po orehíh slíne cedile in vsak bi jih rad nekaj imel. Zato rečejo mati: „Kdor mi zna šest orehov tako proč vzeti, da jih bode v vsakej vrsti povprek in navzgor zopet na pare, ta dobi teh šest orehov.“ Vsi zaporedoma so poskušali, a samo jednemu se je posrečilo, ki je spodaj s pikami zaznamovane orehe vzel in obdržal.

Slovstvene novice.

* A. Mart. Slomšeka zbrani spisi. Tretja knjiga: Životopisi. Zbral, uredil in izdal Mih. Lendovšek, ptujski vikarij. 1879. 8°, 397 strani. — Tako se zove najnovejša knjiga, ki je ravnokar prišla iz tiskarne družbe sv. Mohora v Celovcu na svetlo. Knjiga ima prav lično obliko ter obseza na 397 straneh 21 životopisov z dodatkom izveličane Slovenke Libarde, matere ubogih. Nepozabljivi pisatelj je podal s temi životopisi narodu priliko, da se upozná z ónimi možmi, ki so se za naš narod trudili in ga likali. V takih životopisih bralec vidi, kako so se v neugodnih letih trudili naši predniki, in kako so orali ledino, katera je obilo dobrega sadú obrodila. — Mi to knjigo prav živo priporočamo vsem šolskim in farnim knjižnicam; užé samo imé Slomšek jej je pórok, da se nahaja dobro blagó v njej. Knjiga se dobiva pri vseh slovenskih knjigotržcih po

1 gl. 30 kr. mehko vezan iztisek, a trdo vezan po 1 gl. 40 kr.

Odgonetke uganek v II. „Vrtčevem“ listu.

1. Trn; 2. Ključanica; 3. Pes ima na ónej stráni največ dlake, na katero mu je rep obrnen; 4. Knjiga; 5. Štiri noge pri mizi; 6. Lonec in v njem mleko; 7. Steklenica (flaša); 8. V polno; 9. Oni, ki jih jé; 10. Oni, ki ga nima; 11. Ol (pivo); 12. Klobuk; 13. Rokavice; 14. Kosa; 15. Led; 16. Človek, kadar zemljo koplje; 17. Prstan na prstu.

LISTNICA. Gosp. I. F. v K.: Pride na vrsto v prihodnjem letu. — F. K. v Lj.: Kakor vidite nam je Vaša pesenca o sv. Nikoláji po godu, in prinesli smo jo na prvej strani denšnjega lista. Prosimo večkrat kaj iz Vašega spretnega peresa. Kar se tiče „Dragoljubcev“ nas veseli, da ste tudi Vi našega mnenja. — J. K. O Vašej daljši povesti „Kolo sreče“ izpregovorimo v prihodnjem listu. — J. Č. v P.: Vaša pesenca „Pastirček“ ni za natis. —

Vabilo k naročbi.

Z denšnjim listom dovršujemo deveto „Vrtčevo“ leto.

Kakor do sih dob tako ostane „Vrtec“ tudi v prihodnjem letu še vedno to, v kar je odmenjen, namreč: **slovenskeje mladini v poduk in zabavo.**

Prizadevali si bomo, da bode vsak njegov list s prihodnjim letom zanimiv ne le po obsegu, nego tudi po različnosti sestavkov. Uravnava mu bode taka, da bode ustrezal malej in tudi bolj odraslej slovenskeje mladini, slovenskim učiteljem, starišem in sploh odgojiteljem mladine.

Cena mu ostane ista.

Za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr.

 Naročnina naj se nam še **ta mesec pošlje**, da moremo priréditi primerno število listov.

 S prihodnjim letom izdali bomo II. zvezek knjižnice za slovensko mladino. Knjiga II. z naslovom „Peter, rokodelčič“ obsegala bode daljšo in jako zanimivo povest, posebno za naše rokodelske učence ter bo stala za „Vrtčevo“ naročnike trdo vezana s platnenim hrbtom 40 kr. „Vrtčevi“ naročniki, da si poštnino prihranijo, najbolje storé, ako omenjeni znesek užé zdaj pošljejo z „Vrtčevo“ naročnino. Knjižica se jim potem pošlje poštnine prosta takój, ko pride na svetlo.

„Dragoljubci“, zbirka poučnih pripovedek za slovensko mladino se dobivajo trdo vezani s platnenim hrbtom po 45 kr.

Naročnina naj se nam pošilja s poštnimi nakaznicami (Postamweisungen).

Uredništvo „Vrtčevo.“

v Lingarjevih ulicah, hiš. šte. 1.